СВОБОДА

Політична, просвітна і господарська часопись. Виходить що тижня в суботу.

Редагує: Д-р СТЕПАН БАРАН.

Передплата: В Австрії й Угорщині: річно 6 кор., піврічно 3 кор., чвертьрічно 1.50 кор. Поодиноке число коштує у Львові 10 сот., на провінції 12 сот.
За границею „Свобода" коштує на цілий рік: В Німеччині 6 марок; в Росії 3 рублї; в Америці 2 долари.
Адреса Редакції і Адміністрації: „СВОБОДА", Львів, Ринок ч. 10., II. поверх.

Ч. 51. ЛЬВІВ, субота, дня 16. грудня 1916. Рік XX.

Предложенє мирових переговорів
зі сторони осередних держав.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Урядово оголошують:

Коли в літі 1914 р. вичерпала ся терпеливість Австро Угорщини супроти ряду пляново наступаючих по собі і що раз більших викликів і погроз і монархія по майже 50 літах неперерваного мира бачила себе примушеною хопити за оружє, то в сій важкій поставові рішаючими були не зачіпні пляни або завойовницькі наміри, але виключно гіркий наказ конечної оборони. Боронити свого істнованя і забезпечити його в будучности перед подібними зрадницькими замахами неприязних сусідів, — ось що було задачею й цілю монархії в теперішній війні.

Спільно з своїми союзниками, випробованими в братерстві оружя, війско і фльота Австро-Угорщини, борючи ся і проливаючи кров, але йдучи також побідно наперед, осягнули численні успіхи і обернули в нівщо наміри неприятелів. Почвірний союз не тільки відніс безперервний ряд побід, але має також у своїм володіню широкі неприятельські простори. Неушкоджена є його сила, яку власне недавно відчув остатний зрадницький неприятель, незахитана витревала воля опору серед його населеня. Справді ніколи неприятелі не можуть мати надії перемогти і здавити сей союз держав, ніколи не вдасть ся їм зломити його сили зарядженями, які мають за ціль його замкнути й виголодити. Їх воєнні цїли, до яких вони в третім році війни зовсім не приблизили ся, покажуть ся далі вже зовсім неможливими до осягненя. З огляду на се дальше веденє боротьби є для неприятелів без користи і даремне. За те держави почвірного союза успішно змагали до своїх цілий: оборона перед атаком на їх істнованє і цілість, який був здавна плянований і умовлений, і узисканє реальних запорук проти поновленя такого загроженя їх істнованя і мирного розвитку. Вони не дадуть ся зіпхнути з забезпеченого осягненими успіхами ґрунту свого істнованя.

Дальше веденє убийчої війни, в якій неприятелі можуть ще богато знищити, але не зможуть уже — така є рішуча надія почвірного союза — відвернути долі. являєть ся щораз більше як безцільне нищенє людського житя і дібр, як нелюдяність, неоправдана конечностю, як злочин проти цивілїзациї.

Се переконанє і надія, що той сам погляд може взяти верх також в неприятельскім таборі, спричинили, що в віденськім кабінеті, в повній згідности з правительствами союзних держав, дозріла думка зробити явну і льояльну пробу довести до виміни думок з неприятелями в цїли промощеня дороги до мира.

В сій цїли правительства Австро Угорщини, Німеччини, Туреччини й Болгарії звернули ся нині до акредитованих в даних столицях представників держав, яким поручено охорону горожан держав почвірного союза в неприятельських краях, з рівнозвучними нотами, які представляють охільність розпочати мирові переговори з неприятелями і містять в собі просьбу подати сю відомість за посередництвом своїх правительств неприятельським державам.

Рівночасно окремою нотою подано сей крок до відомости представника св. Столиці, просячи, щоби папа чинно заінтересував ся сею мировою пропозицією.

Так само повідомлено про сей крок акредитованих в чотирьох столицях представників инших невтральних держав в цїли поданя сього до відомости правительств. Сим кроком Австро Угорщина і її союзники дали новий рішаючий доказ своєї миролюбивости, а тепер є ділом неприятелів дати перед цілим світом свідоцтво своїх замислів. А почвірний союз, який не був би вислід його пропозицій, також перед судом своїх власних народів не нести-ме відповідальности за накинене йому евентуально дальше веденє війни.

•

Нота звучить у перекладі:

Найстрашнійша війна, яку знає історія, шаліє майже від півтретя року у великій части світа. Катастрофа ся, котрої не змогли здержати звязки спільної тисячлїтної цивілїзації, спадає на людство на точці його найцїннійших добичий, грозить розбитєм духового й матеріяльного поступу, котрий на порозі XX. століття був гордостю Европи. Австро Угорщина і її союзники Німеччина, Болгарія і Туреччина в сій боротьбі доказали свою непобідиму силу. Осягнули вони величанські успіхи над противниками, котрі мають перевагу що-до числа і воєнного матеріялу. Непохитно опирають ся їх лінії що раз поновлюваним наступам війск їх ворогів. Останний приступ на Балканах швидко побідно відперто. Останї події доказують, що також дальше триванє війни не зможе проломити їх відпорної сили, та що ціле положенє дає надію нових успіхів. Чотири союзні держави були примушувані хопити за зброю в цїли оборони свого істнованя і свобідного національного розвитку. Також похвальні діла їх війск нічого в сім не змінили. Завсїди держали ся вони думки, що їх права й оправдані домаганя не стоять в суперечности з правами инших народів. Не виходять вони в поле на те, щоби противників своїх розгромити або знівечити.

Перейняті почутєм своєї військової й господарської сили і готові в разі конечности вести накинену собі боротьбу до краю, рівночасно одначе наклонені бажанєм запобігти дальшому проливови крови і покласти край жорстокостям війни, — чотири союзні держави предкладають безпроволочно розпочати мирові переговори. Предложеня, які подадуть у сих переговорах і котрі стремлять до забезпеченя чести, істнованя і свобідного розвитку їх народів, творять на їх погляд відповідну підставу до постанови тривкого мира.

Якби мимо сього предложеня мира і згоди боротьба мала тривати далі, то чотири союзні держави рішені перевести її аж до побідного кінця, але як найурочистїйше скидають із себе всїляку відповідальність за се перед людством і історією.

Ц. і к. правительство має честь просити правительство... за посередництвом Вашої Екселенції, щоб се повідомленє подало до відома правительства..,

Петиція в справі поділу Галичини.

Отсе подаємо в дослідним відписі петицію в справі поділу Галичини, вислану українськими громадянами з Лисятич, повіт Стрий, до президії міністрів — а в відписах до ц. і к. кабінетової канцелярії у Відни і до ц. і к. начальної команди армії:

Високе ц. к. Правительсто!

Підписані громадяни громади Лисятичі, повіт Стрий, звертають ся отсим до Високого ц. к. Правительства з просьбою, щоби воно при нагоді правдоподібної зміни правно-державного устрою Австрії — з окрема що до Галичини — узгляднило домаганє підписаних і цілого українського народа Галичини — а се поділу Галичини на дві окремі національні провінції, українську на сході і польську на заході, розмежовані після національних областий, і в відповідній хвили та

перед відповідними чинниками виступило від себе в конкретним предложенем що до поділу Галичини на два окремі австрійські коронні краї.

Поділ Галичини обусловлений історичними, національними, політичними і господарськими умовами.

Східна Галичина, заселена суцільно українським населенєм, була складовою частю окремих самостійних українських державних організмів аж до половини 14 століття. Дістaвши ся в склад польської держави, творила вона окрему провінцію, що заховало ся аж до хвилі упадку польської держави.

В р. 1772 прилучено східну Галичину до Австрії як колишню — впра ді тільки переходову — частину земель корони св. Стефана, що проявляєть ся навіть в зовнішнім означеню краю як королївства Галичини і Володимирії на спомин бувшої української галицько-володимирської держави. Сего історичного анексійного титулу не мали зовсім польські землі теперішної західної Галичини, які штучно злучено по раз перший в одну адміністраційну цілість з українськими землями нинішної східної Галичини.

Сю штучність і неприродність злуки пізнало сейчас австрійське правительство і вже з кінцем 18 століття носило ся з наміром поділу Галичини на дві провінції. Сей поділ в половині 19 століття вже навіть задекретовано Найвисшою Волею Монарха, а тільки пізнїйші політичні події припинили переведенє в діло сего сего поділу, за яким тоді заявив ся весь український нарід.

В східній Галичині мешкають суцільно Українці і утворенє для них окремої провінції через поділ Галичини скріпить їх значно, дасть їм спромогу повного національного розвою, що їх нерозривно прикує до австрійської держави і Габсбурської Династії і утворить з них сильний охоронний мур для Австрії перед навалою російського боку. Доперва сотворенє окремої української провінції в східній Галичині, сильно звязаної з центральними австрійськими державними інституціями зробить зі східної Галичини правдивий Піємонт українства і впливи Австрії понесе далеко поза державні границі.

У внутрішнім житю Галичини зникнуть національні тертя, бо Українці і Поляки одержать свої національні области, що вийде на користь обох народів і цілої австрійської держави.

За поділом Галичини промовляють також господарські умови, особливо тепер по війні. Східна Галичина зістала без порівнаня більше знищена від західної і тому буде потребувати окремої економічної політики, що не все може іти в згоді з інтересами західної Галичини. Пекучою справою є земельне питанє, котрого корисна розвязка майже немислима при задержаню суцільности краю.

Се є найголовнійші причини, що спонукали підписаних віднести ся до Високого ц. к. Правительства з нинїшною петицією в справі поділу Галичини.

Підписані при сій нагоді вказують на незвичайну шкідливість для інтересів австрійської держави правно-державного відлученя Галичини від решти Австрії, заявляючи при тім тверду волю остати в дотеперішній нерозривній правно-державній організації з рештою Австрії.

Лисятичі пов. Стрий, дня 1. грудня 1916.

(Підписи.)

На рубрум:

До Високої ц. к. Президії міністрів
у Відни

на руки Його Екселенції Д-ра Кербера.

Громадяни громади Лисятичі повіт Стрий, вносять петицію до Високого ц. к. Правительства в справі поділу Галичини на два окремі коронні краї.

До ц. і к. кабінетової канцелярії у Відни вислали громадяни з Лисятич таке саме письмо, тільки з такою зміною:

Висока ц. і к. Кабінетова Канцелярiє:

Підписані осміляють ся подати до відомости Високої ц. і к. Кабінетової Канцелярії, що вислали в справі поділу Галичини слідуюче письмо до Високого ц. к. Правительства від адресою ц. к. Президії міністрів:

(Ту подано в цілости повисшу петицію).

На рубрум петиції до ц. і к. кабінетової канцелярії написано:

До Високої ц. і к. Кабінетової Канцелярії
у Відни

Громадяни громади Лисятичі пов. Стрий

осміляють ся донести, що внесли петицію до Високого ц. к. Правительства в справі поділу Галичини на два окремі коронні краї.

Подібний вступ і подібне рубрум подано в письмі до ц. і к. Начальної Команди армії.

Світова війна.

На російсько-румунськім фронті.

Від Балтійського моря по Карпати вже довший час панує майже повний спокій, не зайшло ту отже нічого важного.

Натомість завзяті бої тривали дальше в лісних Карпатах в околици Татарського провалу, Кірлібаби і Дорни Ватри. Російські штурми, що мали за ціль облекшити становище Румунів, не повели ся мимо великих зусиль і втрат зі сторони Москалів, котрі в послідних днях винесли по російській стороні що найменше трийцять тисяч людий.

Похід союзних армій в Румунії поступає вперед. В королївській палаті в Букарешті урядує тепер німецький ґенерал Макензен. Більше як сімдесять тисячів квадратових кільометрів румунської землї, отже більше як половина цілої Румунії знаходить ся тепер в руках союзників. В занятих румунських областях, котрі дотеперішним обшаром дорівнають Галичині, уладжено вже тимчасовий заряд, на чолї котрого стоїть німецький ґенерал. В руки побідників попала найурожайнійша на світї частина землї, де знайдено великі припаси збіжа, кукурудзи, муки і т. д. та дуже значне число коний, худоби і овець, на чім зискало значно запровіянтоване союзних армій.

Дотеперішні втрати Румунів є незвичайні. І так втратили вони в Семигороді 362 офіцирів, 34.000 жовнірів, 134 гармат і 112 машинових крісів, в Добруджі 412 офіцирів, 36.000 жовнірів, 119 гартат і 74 машинових крісів, в Молдавії 37.500 жовнірів і 195 гармат, себто разом 774 офіцирів, 107.900 жовнірів, 448 гармат 186 машинових крісів. Більше як пята часть румунської армії нині остає в полоні.

В наслідок занятя Букарешту мусить слідувати цофненє російсько-румунського фронту на лінію ріки Серету, а може й Прута. В слід за тим йде й покиненє Буковини російськими військами і загроженє російського фронту на Молдаві. Нині вже не дасть ся заперечити, що навіть російська Бесарабія є загрожена. Дневник стверджує, що наспіла година, в котрій Греція зрозуміє, що треба разом з Макензеном скинути в море армію держав почвірного порозуміня, що знаходять ся в Македонії. Таксамо прийде до грецько-італійського порахунку в Епірі зглядно в полудневій Альбанії, тим більше, що як доносять ґазети, в Греції зарядив король Константин мобілізацію і зверне свою силу проти наших ворогів, о скільки тепер не прийде до мирових переговорів на основі предложень осередних держав.

Про саме занятє столиці Румунії Букарешту подають ґазети такі подробиці:

Дня 5. грудня 1916. о год. пів до 11. перед полуднем вислано як парляментаря до команданта Букарешту німецького капітана ґенерального штабу Лянґе з письмом маршала Макензена, яке домагало ся вдачі твердині. В окремім письмі було сказане, що, коли парляментар не верне протягом 24 годин, розпічне ся острілюванє твердині.

Капітан Лянґе, якого на передній лінії румунських сторожий приняв один з ґенералів, і з завязаними очима завіз самоходом до Букарешту, вернув слідуючого дня перед визначеним реченцем. Начальний вожд румунської дунайської армії не хотів приняти письма Макензена з того приводу, що Букарешт не твердинею, лише створеним містом, що нема в нім ні зоружених фортів, ні війська, яке би було призначене до оборони таких фортів, ні ґубернатора, ні команданта. Капітан Лянґе вказав на те, що Букарешт має характер твердині та що така відповідь не вдержить німецьких воєнних ділань. Рано дня 6. с. м. части корпуса кавалєрії ґенерала Шметтова заняли один форт на північнім фронті, а части 24 корпуса, по занятю лінії фортів Кіяюс на західнім фронті, вдерли ся до Одвіле на північнім фронті. Неприятельська піхота ставила опір, який одначе скоро зломано. Від полудневого фронту війшли части дунайської армії поза поле фортів до міста. Тут вже не стрінули ся з опором. Військо, яке війшло до Букарешту, принято там з запалом і прикрашено його цвітами. Макензен самоходом поїхав до королївського замку, де його привитано китицями.

Погоня за уступаючими румунсько-російськими військами триває дальше.

На Балкані.

Битви на північ від Монастира і в луку Черни тривають дальше. Німецько-болгарські війска відперли доси всі наступи ворога.

На італійськім фронті.

Від якось часу нема зовсім замітнійших подій на сім фронті, хоч, звісно, нема і повного спокою, бо хвилями ту і там перериває тишу живе острілюванє з гармат.

На заході.

На французько-англійсько-німецькім фронті устали вже давні великі битви; тепер там всюди позиційна війна, котра не приносить ніяких цікавійших вістий. З причини погрому Румунії, невдач в Македонії і становища грецького правительства супроти держав почвірного порозуміня начальний вожд цілої французької армії ґенерал Жофр зложив начальну команду над французькою армією на західнім фронті. Ті самі невдачі були причиною уступленя англійського президента міністрів Аскіта, бо і в Англії погром Румунії викликав велике вражінє.

Нивше подаємо звіт австро-угорського і німецького ґенерального штабу за час від 5. до 11. грудня с. р. включно.

Звіти австро-угорського ґенерального штабу.

Війна з Росією і Румунією.

(5|12). Група військ Макензена: Осягнені в остатних днях успіхи розширено. Праве крило дунайської армії відперло російські наступи. Перейшло воно на полудневий захід від Букарешту через Арджеcул. Австро-угорські і німецькі війска, які посувають ся наперед на північний захід від Букарешту, дійшли поза зелізничу лінію Букарешт—Тірґовішта. Де тільки неприятельські задні сторожі стали до боротьби, відкинено їх. Число полонених 3. с. м. виносить більше ніж 12 тисячів. Над долішним бігом Арджеcула, на розмірно вузкім поли битви, полонено жовнірів, приналежних до 28 полків.

Фронт архикн. Йосифа: Австро-угорські і німецькі війска ґенерала Арца в протина-

ступі видерли Росіянам усї їх місцеві користи на захід і на північний захід від Окни, які вони були осягнули в останих днях на окремих місцях. Так само батальони ґенерала-полковника Кевеша в завзятій боротьбі зкинули неприятеля з ровів, які були ми втратили на верх Дебрі.

Підчас сего підприняття полонено 550 жовнїрів, здобуто 13 машинових карабін в і 4 метавки мін. Російські наступи на північний захід від Созмезе, на полудневий схід від Тельдеш і коло Дорни Ватри відперто серед великих втрат для неприятеля.

Фронт кн. Леопольда Баварського: Крім російського наступу коло Августівки в східній Галичині, який зараз відперто, не стало ся нічого важнїйшого.

(6|12). Фронт Макензена: Дунайська армія на захід від усея Арджесула відперла російські наступи, а на полудневий захід від Букарешту очистила місцевости на правім березї ріки. Австро-угорські і німецькі сили ген. Фалькенгайна, які побідно йдуть наперед, зближають ся до зелїзниці, яка веде з Букарешту через Пльоешті до Камніни. Австро-угорські відділи, йдучи наперед з півночи, відкинули неприятеля коло Сінаї і обсадили сю місцевість. Боєва група полковника фон Сіво, гонячи перед собою відрізані в західній Волощині румунські війска, осягнули Алюту. Тут прийшло до нових боїв, в яких ми взяли 26 офіцирів, 1600 жовнїрів, 4 гармат і 5 машинових карабінів.

Фронт архикн. Йосифа: В долинї Баски і на північний захід від Созмезе відібрано Румунам важні точки опертя, при чім втратили вони 150 полонених, 2 машинові карабіни і ріжний воєнний матеріял. На північний захід від Зульти відпихнув нас сильний російський наступ на другу лїнію, яка знаходить ся один кільометер на захід. В области Людової і на північний захід від Татарського провалу невдали ся російські наступи.

Д. 3. с. м. ц. і к. летнича ескадра обкинула бомбами бараки Цюнджі і поцілила більше разів, сама не поносячи шкоди.

Фронт кн. Леопольда Баварського: Нічого нового.

(7|12). Союзні оружні сили пруть наперед на волоській низині. Заняли вони вчера Букарешт і Пльоешті. Австро угорські війска дійшли до Камніни і гонять за неприятелем неприятелем в напрямі на полудне від Сінаї. Союзні оружні сили ґенерала Фалькенгайна полонили вчера 106 румунських офіцирів і 9.100 жовнїрів.

В лісних Карпатах значно ослаб російський натиск. Тільки на північ від долини Тротуша і коло Дорни Ватри були слабші російські наступи, які без вийнятку відперто.

В области армії ген.-полк. Терстіянського віденська краєва оборона і німецькі відділи, проломивши лїнію неприятельських передних сторожий, дістали ся аж до головного становища неприятеля. Вернули, відперши пять російських протинаступів і привели 40 полонених, 3 машинові карабіни і одну метавку мін.

День 6. грудня наслідком успіхів в Румунії став — як се видно — днем відплати за найгенебнїйшу зраду. Світла побідний похід повів війска союзників у серце Румунії. Четверта неприятельська столиця від вибуху війни здобута. Оружна сила Австро Угорщини може з гордостю споглядати на ті війска які суперничаючи з німецьким, болгарськими й турецькими війсками, брали участь в дїлах, що приносять славу, проти нашого найновійшого ворога: на зібрані з поспіхом відділи, які з початком війни з Румунією видержали в Семигородї перший удар, на наші гірські бригади, які в Трансильванських Альпах виконали найтруднїйші задачі, на війска, які взяли участь в офензиві на Волощині, а також на хоробрих оборонців східного Семигороду й лісних Карпат, о яких опір розбили ся всї російські наступи, на наших випробованих пiонірів над долішним Дунаєм, що довершили одного з найбільших технічно-військових дїл, які знає історія, на нашу артилерію і на дунайську фльотилю, яка також отсе знов відзначила ся при відпертю російських наступів на полудне від Букарешту. В сїм їм належить ся наша подяка.

(8|12). Група війск Макензена: Погоня за Румунами поза лінію Букарешт-Пльоешті йде швидко наперед. Неприятель що відступив з провалу Предеал і Альтшанц, застав дорогу відвороту вже замкнену австро угорськими і німецьким війсками. По більшій части неприятельське війско полонено. Вчерашна добича девятої армії виносить коло 10 тисячів полонених. На рікою Алютою група полковника Сіво знов заатакувала румунські війска, відрізані в західній Румунії і примусила їх до капітуляції. Зложило оруже 10 баталїонів, один шващрон, 6 батерій, разом 8 000 жовнїрів, 26 гармат.

Фронт архикн. Йосифа: Відперто кроваво сильні наступи неприятеля в долині Гротуша і в области Людової.

Фронт князя Леопольда Баварського: В области ц. і к. війск не стало ся нічого нового.

(9|12). Група війск Макензена: Неприятель знаходить ся в повнім відвороті перед дунайською армією і правим крилом армії Фалькенгайна. Румунські сили, які хотіли ще спробувати злучити ся зі сторони гір з уступаючою румунською армією, зовсїм знищено. Добича сеї групи війск від 1. с. м. виносить 70.000 полонених 134 гармат, 120 маш. карабінів і безліч воєнного матеріялу.

Фронт архикн. Йосифа: В долинї ріки Тротуша і між Кірлїбабою й долиною Бистриці неприятель вчера знов значними силами заатакував наші становища. З виїмком кількох місцевих успіхів сї наступи були безуспішні.

Фронт кн. Леопольда Баварського: На полуднє від Припети нічого нового.

(10|12) Між Сілїстрією і Чернаводою перейшли Болгари на лївий беріг Дунаю.

На схід від Букарешту і Пльоешті наша погоня зискує на терені.

Війска ґенерала Арца відперли в граничній области на захід і північний захід від Окни сильні наступи неприятеля. Тільки на полудневий захід від Сукти удало ся неприятелеви забрати нам одну гору. В области армії ґенерала полковника Кевеша неприятель виконав кілька завзятих атаків на наші становища на схід від Фундул Молдові, за які від пару тижнів іде завзята боротьба. Випробовані оборонці всї наступи відперли.

Дальше на північ нічого нового.

(11|12). Група війск Макенсена: Мимо непогоди, лихих доріг і місцями поновлюваного опору союзні сили далї пруть вперед. Ц. і к. і німецькі війска під Речеану, на полудневий схід від Букарешту, виробили собі переправу через Ялвиіту.

Фронт архикн. Йосифа: В Карпатах Росіяни мимо тяжких кровавих втрат, котрі в остатних тижнях, числячи скромно, виносили що найменше трийцять тисячів мужа, щораз на ново наступають на наші становища. Армія Арца у граничнім відтинку на захід і полудневий захід від Окни поновно відперла кілька наступів. В области армії Кевеша ішла завзята боротьба по обох сторонах шляху Валепутна-Якобені, де ворог від початку своєї офензиви, котра мала принести злекшене, з особливою витревалостю йшов до приступу проти війск ґенералів Габермана і Шайхенштіля, тай в области на північ від просмику Татарського. Всї жертви Росіян були безуспішні.

Фронт кн. Леопольда Баварського: Нема нічого до оголошеня.

Війна з Італією.

(5|12). Мимо дощу і мраки гарматний огонь в відтинку Красу вдержав ся в тім самім напруженю.

(6|12). Нічого важного.

(7|12). Не було ніяких особливих подій.

(8|12). Вчера рано в відтинку Красу розпочав ся сильний огонь неприятельської артилерії, який в области Состайнгевіци дійшов до найбільшої нагальности. Одначе коло полудня, коли настала непогода, огонь ослаб.

(9|12). Положенє не змінило ся.

(10|12). Положенє не змінило ся.

(11|12). Положенє не змінило ся.

Звіти німецького ґенерального штабу.

На сході.

(5|12). Фронт кн. Леопольда Баварського: На полудне від зелізниці Тернопіль-Красне коло Августівки російські відділи без успіху заатакували кусень рова, відобраний їм в остатнім часі.

Фронт архикн. Йосифа: Коли поновлені наступи Росіян на Цапули, на полудневий схід від Дорни Ватри і в долинах Путни, Тропуша і Уша остали без всякого успіху, німецькі і австро-угорські війска приступом відобрали утрачені в остатних днях важні для нас становища на горах. В сих боях, по части дуже завзятих, дістало ся в наші руки на Верху Дебрі, на полудне від Татарського провалу, над 10 полонених і 5 машинових карабінів, а на Монте Непура, на північ від долини Окреш, 350 полонених і 8 машинових карабінів.

Група війск Макензена: Девята армія, ломлячи в погони опір неприятельських задних сторожий, перейшла зелізничу лінію Букарешт Тартговіште Петрошіта. Дунайська армія по своїй побіді над долїшним бігом Арджесула, віднесеній над чисельною перевагою, при чім особливо почесну участь мала 217 дивізія піхоти, подала ся за уступаючим неприятелем аж до відтинка, а лївим крилом серед боїв посунула ся за той відтинок. Східне крило на дунайській низині криваво відперло російсько-румунські наступи. Число полонених 3 с. м. про яке донесено вчера, збільшило ся на 12.000. Девята армія полонила ще 2.000, дунайська армія 2.500 жовнірів. Сї остатні належать до 26 полків артилерії.

В Добруджі не було значнійших воєнних підпринять.

Фронт македонський: На схід від Черни счинили ся нові перепалки. Сербські наступи під Бегево і Монте на фронтї Моглени скінчили ся нічим.

(6|12). Фронт кн. Леопольда Баварського: Становища над Нараївкою були під живійшим огнем артилерії.

Фронт архикн. Йосифа: В лїсних Карпатах атакували Росіяни на північ від Татарського провалу і чотири рази коло Людової. Нові їх жертви в людях не принесли їм ніякого успіху. Число полонених з корисних для нас битв коло Доброго Верха піднесло ся на 275 жовнірів, добича на 5 машинових карабінів і 4 метавки мін. В долині Тротусул здержане сильний російський напір на нашу найпереднїйшу лінію в другім становищи, приготованім недалеко з заду. На північ від провалу Ойтоз вдало ся усунути російську точку опертя з малими власними втратами; 60 полонених попало в руки Німців. В долинї Баска на полудневий схід від кітлини Кедівашаргелї напад виконаний німецькими і австро-угорськими жовнірами віддав в наше посїдане значний кусень румунського становища з двома офіцирами і понад 60 жовнірами раз з численною там зложеною мунїцією.

Група війск Макензена. Подібно напираючи вперед девята армія зближає ся серед битв до зелізниці Букарешт-Пльоешті-Кампіна. Під діланєм сего руху опорожнив свої становища на північ від міста Сінаї, котре вечером по боротьбі заняли австро-угорські війска. Дунаєва армія очистила на полудневім березї Арджесула місцевости заняті еще Румунами. Є вона в поході на Букарешт. Над Дунаєм відперто російські атаки від сходу.

Австро-угорські війска під командою полковника фон Сіво, що гонять в полуднево-західній Волощині втікаючі в розбитю румунські сили, звернули противника над Алютою до битви. Неприятель, котрому на східнім березї ріки відтято дорогу, окупив ся вчера 26 офіцирами і 1 600 жовнірами як бранцями і 4 гарматами. Коло зелізниці на північний захід від Букарешту дістали ся в наші руки значні припаси пшениці, котру було закупило англійське правительство.

Фронт македонський: В битвах коло Градечниці (на схід від Черни) болгарські полки віднесли побіду над Сербами, котрі з початку вдерли ся до части їх становищ. Дальше до полудня ведуть ся нові битви.

(7|12). Фронт кн. Леопольда Баварського: На захід від Луцка німецькі й австро-угорські відділи над Лугою вдерли ся до неприятельських становищ і полонили залогу, зложену з 40 людий. В ночи вдержано се становище проти 5 разових наступів. Також на захід від Залізців і Тернополя наші патрулї, вернувши з занятих частий російських лїний, взяли 90 і 20 полонених.

Фронт архикн. Йосифа: В лїсних Карпатах і в граничних горах Молдавії хвилями зростав гарматний огонь і приходило до перепалок на теренї перед становищами, з чого на північ від Дорни Ватри счинили ся російські наступи. Сї наступи відперто.

Група війск Макензена: Вчера великий успіх увінчав труди боїв, в яких під командою Макензена війска 9. армії і дунайської армії, ведені доцільно, швидкими ударами побили Румунів і спроваджені російські підмоги. Провід і війска здобули нагороду побіди. Букарешт, столиця остатної тепер жертви політики держав почвірного порозуміня, Пльоешті, Кампіна і Сіная є в наших руках, а побитий неприятель уступає на цілім фронтї на схід. Боєвий запал і незломна воля побіди уможливили війскам, що пруть наперед, перемогти що раз нові труди. Побіч головних німецьких сил війска австро-угорські, болгарські і турецькі довершили хоробрих діл. Девята армія донесла вчера, що полонила 106 офіцирів і 9.100 Румунів. Операції й бої йдуть далї.

Фронт македонський: Коло Трнови, на схід від Черни, випробований мазурський полк піхоти ч. 146 і болгарська компанія виперли Сербів зі становища, в які вони були загнїздили ся. Полонено 6 офіцирів і 15 жовнірів. В долинї Струми англійські відділи, які старали ся зблизити ся до становищ на полудневий і північний схід від Серес, відступили перед болгарським огнем.

(8|12). Фронт кн. Леопольда Баварського: Російські наступи на фронтї Двини розбили ся. На полудне від Відзів відділи, які вдерли ся до одної з наших позиций полевої сторожі, знов прогнано.

Фронт архикн. Йосифа: По невдачі великої облекшуючої офензиви в Карпатах підприняли Росіяни тільки частинні наступи. Вчера атакували більше разів наші лїнії на Людовій і в долинї Тротуса їх криваво відперто.

Група війск Макензена: Наш похід проти і поза лїнію Букарешт Пльоешті був такий швидкий, що Румуни, які стояли в граничних горах в провалах Предеал і Альтшанц, не мали змоги в час відступити. На своїм відвороті зустріли вони вже німецькі і австро-угорські війска. Рівночасно наступили на них з півночи. В більшій части полонено їх. Між горами й Дунаєм іде погоня. Сама девята армія полонила вчера коло 10.000. Над Алютою сповнила ся не минуча доля румунських сил, відрізаних в західній Румунії.

Полковник Сіво своїми австро-угорськими й німецькими війсками примусив їх 6 с. м. до капітуляції. Десять батальонів, одна шкадрона, шість батерий — в силї 8.000 жовнірів і 26 гармат — зложили оруже.

Фронт македонський: Німецько-болгарські відділи відперли нічні наступи Сербів коло Трнаї на схід від Черни. Так само знов розбили ся наступи Англійців в долинї Струми.

(9|12). Фронт кн. Леопольда Баварського: На північ від озера Нароч в провалї Скови по огневім приготованю кілька російських компаний безуспішно заатакувало наші становища.

Фронт архикн. Йосифа: Між Кірлїбабою й долиною Бистриці Росіяни робили вчера сильні наступи. Переважно зломили ми їх огнем, при чім неприятель поніс тяжкі втрати. Терен, який ми втратили на північ від Дорни Ватри, атакуючий неприятель дорого оплатив. Також в наступах на полудне від долини Тротуша, які в головній части скінчили ся нічим, Росіяни мимо зужитя значних сил осягнули тільки малий місцевий успіх.

Група війск Макензена: Ліве крило девятої армії знищило румунські дивізії, які пробували перебили ся з провалів на північний захід від Сінаї в напрямі на полудневий схід. Взято в полон кілька тисяч жовнірів. Здобуто богато гармат. Перед правим крилом армії і перед дунайською армією, яка швидко йде наперед, знаходить ся неприятель у повнім відвороті.

Від 1. м. втратили Румуни в користь обох армій, на скільки се поки що видно з поверховного попратаня поля битв в околиці Букарешту, над сїмдесять тисячів полонених, 184 гармати, 120 машинових карабінів. З сих чисел можна собі ясно представити вагу успіху союзних війск а також, до якої міри румунське війско є здеорганізоване. Втрати Румунів в убитих і ранених висловляють ся числом, яке відповідає числу полонених. Добича воєнних знарядів та иншого матеріялу є переглядна.

Македонський фронт: Становища на горах на північ від Монастира і на північний схід від Паральове оставали в сильнім гарматнім огни, по якім наступили атаки в луку Черни. Сї атаки легко відперто. На схід від горішної части озера Такінос болгарська передна сторожа відперла англійську компанію.

(10|12). Фронт кн. Леопольда Баварського: Не було ніяких особливих подій.

Фронт архикн. Йосифа: Росіяни знов атакували між Кірлїбабою і Дорною Ватрою, одначе не віднесли успіху. На полудне від долини Тротуша вспіли вони взяти одну гору, одначе, хоч повели до бою великі сили, не вспіли зискати на теренї по боках, до якого вдерли ся.

Група війск Макензена: Армії йдуть наперед в східній Волощині. Між Черна́водою і Сілїстрією Болгари перейшли Дунай. В Добруджі стала боєва діяльність.

Македонський фронт: На північ від Монастира і в луку Черни війска антанту виконали знов сильний наступ, який мав принести полекшу, одначе не вдав ся. Німецькі й болгарські війска відперли всякі атаки Французів і Сербів.

(11|12). Фронт кн. Леопольда Баварського: Не було значнійших боєвих ділань.

Фронт архикн. Йосифа: На північ від Татарського просмику і у відтинку Бистриці, на полудневий схід від Якобені, на Мунсалуел, в горах Дердей і по обох сторонах долини Тротуша Росіяни вчера знов значними силами наступали, але без успіху. Німецькі патрулї на північ від Смотреця привели 14 бранців і метавку мін.

Група війск Макензена: Погоня армії стрічає в декотрих місцях на опір. Зломано сей опір. Мимо зливного дощу, розмоклої землї і всяких знищень мостів — відбувають ся рухи війск після наміру. Знов полонено кілька тисяч мужа.

Македонський фронт: День 10. с. м. приніс нову і тяжку невдачу союзників, а се в битві, до котрої ворог ввів дуже значні сили артилерії і піхоти. Всї наступи Французів і Сербів між Добромиром а Маковом розбили ся о витревалий опір німецького і болгарського війска. В борбах о узгіря на схід від Паральова відзначив ся особливо пруський полк піхоти ч. 45.

Війна в воздусї.

(8|12). Мимо злої погоди наша летинча група осягнула також в падолисті великі успіхи. На заході, на сході, в Румунії й на Балкані втратили ми 31 лїтаків. Супроти того неприятель втратив в воздушній боротьбі 71 лїтаків, через зістрілене в землї 16, через недобровільне спущене на землю 7, загалом 94. З того в нашім посїданю 42, поза нашими лїніями впало так, що можна було засбсервувати, 52 лїтаки. Артилерійські і піхотні летуни запевнили собі визначним сповнене своїх задач довіре инших родів війск. Команда високо цінить їх діла.

Зі світа.

Росія.

В Петрограді відбувають ся тепер засідання державної думи; на однім з тих засідань представив ся думським послам новий президент міністрів Трепов і виголосив довшу промову, в якій сказав між иншим:

Війна, буде ведена аж до повної побіди і не заключимо передчасного мира ані окремого мира без союзників. Ніщо не зрушить тої постанови, яка є вислідом нехитної волі царя. Які небудь були би хвилеві невдачі, то хвилева Росія і її вірні союзники видобудуть послідного жовніра і віддадуть всі державні засоби, щоби знівечити замисли Німців. Могучість неприятеля не є вже ненарушена. Наближаєть ся дожидана хвиля відплати. Але треба щораз більших зусиль, щоби повалити неприятеля. Матеріяльні засоби Росії є невичерпаємі, треба однак згідної співділяльности цілого краю і цілого населення, щоби ті засоби стали ся пожиточними.

Переходячи до внутрішних справ бесідник пообіцяв, що правительство видасть зарядженє, щоби завести лад на задах армії. Недостача того ладу давала ся особливо відчувати в области апровізації, так що мимо надвишки людий і виробів в богатьох місцях лучали ся трудности. Трудности в перевозовій справі виказують потребу постійного надзору над великою зелізничою сітю.

Впрочім будуть пороблені заряджения в справі вистараня більшої скількости палива і будови нових фабрик, особливо муніції. Є передовсім невідкличною потребою потворити в краю варштати і фабрики, які могли би заосмотрити успішно армію потрібним оружєм і воєнним матеріялом. Необхідний є також розвиток технічних сил краю. Має ся завести заряджения поліпшення фахового образования. Говорячи про задачі адміністрації, сказав президент міністрів Трепов дальше: В тій хвилі програма правительства складаєть ся тільки з одної точки: се є побіда за всяку ціну, повна, остаточна побіда. Ні Росія, ні її союзники не винні сеї війни, та коли її раз свавільно розпочато, то її не покінчимо скорше, поки неприятель не буде зовсім вичерпаний та в будучности вже ніколи не буде могти загрожувати загальному мирови. Мусимо вести війну аж до знищення німецького війська. Однак теперішна війна мусить увінчати ся не тільки побідою над зовнішним неприятелем, але також неприятелем в нутрі краю. Ся війна виявила, що російський промисл, російська школа, штука і наука є під ярмом Німеччини. Одно з найважніщих питань, яке Росія мусить розвязати, се конечність освободити ся від німецьких впливів.

Все ще неприятель має в своїх руках часть нашої области. Треба ще, щоби ми її відобрали. За мало відобрати Польське Королівство, яке хвилево силою оружя відорвано, мусимо ще неприятелеви забрати давні польські землі по тім боці границі. Хочемо відбудувати вільну Польшу в її етнографічних границях в нерозривній злуці з Росією. Від звиж тисячі літ Росія прямує на полудне, щоби освободити вихід на отворене море. Ключ до Босфора і Дарданелів, щит Олега над воротами Царгорода, се вікові мрії, які були близькі російському народови у всякій добі його життя, а від початку війни ті мрії є близькі здійснення. Щоби ощаджувати людське житє, робили ми разом з нашими союзниками все, що було можливе в ціли здержання Туреччини від участи в нерозумних неприятельських кроках. Не було цілию Франції, Англії і Росії втягати Туреччину в вир війни. Вони наставали тільки на те, щоби Туреччина у своїм інтересі остала невтральною. Заразом було би ся дало Туреччині запоруку, яка би запевнила була її невтральність, ненарушим'ість її области і її независимість, а крім того були би їй признані ще деякі користи. Ті зусиля були безсумнівні. Засліплена облудними обіцянками Німеччини Туреччина, вдаряючи на нас зрадливо, припечатала свою судьбу. Наші вірні союзники розуміють наші житєві інтереси рівно добре, як ми самі. Тому договір, який ми заключали в 1915 р. з Англією і Францією, і до якого приступила Італія, признає остаточно право Росії до проливу і до Царгорода.

Трепов покінчив словами: В історії світа не було ніколи хвилі так рішаючої. Мусимо зібрати всю силу народу і кинути її проти ворога. Перед тою силою ніщо не встоїть ся. Які би жорстокі не були удари неприятеля, то однак кінцева побіда буде наша.

В державній раді повторив Трепов ту саму заяву.

Новий російський президент міністрів заповів ні менше ні більше тільки розгром Австро-Угорщини і Німеччини та її союзників, прилучення до Росії Галичини і Буковини, всіх польських земель і Царгороду. Сумніваємо ся, чи сповнять ся слова Трепова. Дійсність і послідні події в Румунії говорять що иншого.

Греція.

Державам почвірного порозуміня не вдало ся перетягнути Грецію на свою сторону. Не вдало ся також забрати її гармати і муніцію. В послідних днях прийшло до оружної перепалки в Атенах між грецькими жовнірами і військами французько-англійськими, що є ознакою, що серед сприяючих обставин армія держав почвірного порозуміня в Македонії може числити не на поміч, але на напад зі сторони Греції. Тому, щоби побороти Грецію цілковито, сголошено зі сторони французького адмірала Фурне в Атенах урядову бльокаду (замкнення морських берегів) Греції. Урядове оголошенє бльокади Греції звучить: Французьке правительство в порозуміню із своїми союзниками заводимь бльокаду довкола Греції і подає її умови. Бльокада почала ся з днем 8 грудня о год. 8 рано. Вона обіймає грецькі дороги з островами: Евбея, Закінтос і Левкое. Бльокада буде обіймати також острови, що підчинені грецькому правительству. Кораблі третих держав, які остають в бльокованих пристанях, дістали спромогу до 9 грудня год. 8 рано свобідно від'їхати.

Англія.

За час війни Англія вже в третє переходить зміну правительства. В р. 1915 по великій невдачі в Дарданелях і по горлицькім проломі виявилось, що додішний ліберальний кабінет є невистарчаючий, тому то створено новий коаліційний, в склад якого вийшли представителі всіх сторонництв, а передовсім консервативістів і робітників. То нове тіло, хоть і як було стяжіле, все таки було ознакою єдности всего народа у важних днях. Завдяки тій злуці всіх партій переведено в Англії закон в справі амуниції і закон про примусову військову службу. Та воно не вистарчило. Після недовго тривалих успіхів у Франц і і Галичині важка знов перехилилась на сторону осередних держав.

Тому антант шукає знова нових кличів, — нових способів, — нових доріг, — а виcловом того шукання є якраз теперішнє уступленє англійського президента міністрів Асквіта і заіменованє президентом міністрів Льойда Жоржа. На причини уступлення Асквіта складають ся румунські невдачі, недомаганє в справі поживи, безуспішна офензива над Сомою та ірляндська справа.

З уступленем Асквіта, приходить до керми Льойд Жорж і деякі нові міністри.

Чи зміна кабінету в Англії причинить ся до зміни англійської політики — не звісно — але мабуть що ні, бо Англія і на дальше не перестане провадити війни — чужим військом. Хиба що події в Румунії вразумлять Росію і Францію і спричинять їх готовість заключити мир, бо без французьких, а головно російських жовнірів Англія ані одного дня не буде вести війни.

Італія.

В Римі радить італійський парлямент. На однім з послідних його засідань порушено справу заключення мира, якого предложене по думці декотрих італійських послів повинно вийти від осередних держав.

П. Модільяні критикував правительство, заявляючи, що треба поучувати горожан про діяльність управи армії, про значінє льондонського договору і про стан апровізації. Бесідник витикає недостачу запоруки для найжизненнійших інтересів Італії. Англія забирає Африку, Япан видирає Росії щораз то нові области і політичні уступки в заміну за доставу оружа. Добра воля Росії не вистарчає на забезпеченє Полякам народних прав. Війна вибухла в наслідок історичних противенств між Німеччиною і Англією, а ціла Европа мусить тепер боротись в нескінченість о англійське пановання на море. Крайна пора, щоби котранебудь сторона признала можливість приняти можливі предложення мира.

Президент міністрів Боселі заявив, що правительство не думає обмежати нарад в парляменті над справою мира, але мусить звернути увагу на те, що внесення соціялістів кінчать ся віквим бажанєм, щоби від італійського правительства вийшло мирове предложенє. Італія не може бажати собі передвчасного, непевного мира, не може також нічого зовсім відрубно постановити в справі мира. Вправді внесенє робітничих послів до започаткованя мирових переговорів подиктоване дуже благородним наміром, але парляментови не вільно викликувати підозріня, що Італія не є в цілковитій згоді з союзниками. Боселі кінчить заявою, що мир треба осягнути побідою. Просить, щоби палата внесенє соціялістів взяла під обради допереа за 6 місяців. Се і стало ся і італійський парлямент не рішив нічого в справі започаткования мирових переговорів, але вже саме те, що про мир в парляменті говорено, має значінє як вислів волі італійського народа як найскорше закінчити війну.

НЕВИННА.

ОПОВІДАНЄ.*)

Ото почала я перед Великоднем вговорювати чоловіка, бо він таки мене де в чім слухав, тільки в тім поганім ділі ніколи мене не слухав. Все було каже: „Ти й розумна де в чім, а де в чім дурнійша від курки". А я йому кажу: „Коли вже ти вкрав пшеницю, то піди десь далеко, тільки не в Ямполь, щоб люди не спізнали, та продай ету пшеницю, а як не продаш, то неси молоти про мене й за сто миль, коли вже на тебе таке нещастє спало". А він каже: „От же ти, Домахо, розумна з біса! І справді часом буває варт і в жінки розуму позичити". Ото поніс він ту пшеницю десь далеко до млина, змолов, а я мусіла з тої муки паску спекти. Він їсть, діти їдять, їм байдуже, а мене все сум бере: „Борони Боже, думаю, якого нещастя!" Та ще зійшов ся з дурною кумпанією, та все десь блукають у ночі по селах та по хуторах, відбив ся від роботи, бо в ночи блукає, як той звір, а в день спить. Ото серце, з того часу він так розлінував ся, що й за роботу не візьме ся. Настали жнива. Люди в поли, а він возьме свиту тай потягне ся з кумпанією або до шинку, або десь на ярмарок.

Минули жнива. Я кажу чоловікови: „Піду я на першу Пречисту в Ямполь на відпуст, тай зайду на ярмарок, бо треба купити то сього, то того для господарства". А він

*) Початок гляди в „Свободі" ч. 48.

каже: „Про мене йди, тільки не трать дуже гроший на ярмарку, бо ті жінки як підуть на місто, то готові купити цілий ярмарок“. Діждалась я Пречистої, тай пішла в Ямполь.

Прийшла я на ярмарок, аж там маляр продає образи. Я вгляділа образ св. Николая, та такий гарний, що аж сяє на сонці, як золото. Не втерпіла я тай купила той образ. Пішла я на відпуст, тай поставила образ у церкві, щоби священик посвятив. Стою я в церкві, молю ся тай думаю: Будеж мені тепер від чоловіка, що я потратила так богато гроший на ярмарку, ще й образ купила. Після Служби Божої посвячено нові образи, а людий була сила; панотців було з десять. Я вже й не памятаю, як я взяла свій образ, пішла з церкви тай не заплатила шість шагів за посвячене... Їй Богу, не знаю, як воно так вийшло: чи я забула, чи мені шкода було гроший, чи я чоловіка боялась. Приходжу до дому, почепила образ на стіні, а в мене все не виходить із думки: чом я не заплатила панотцеви за посвячене? Сеж я вчинила гріх. Колиб мене, борони Боже, не скарав святий Николай або на дітях або на худобі, або й на чоловікови... В мене, бачте, все була думка про чоловіка, що він робить погане діло. Глянула я на святого Николая, а він на мене дивить ся татак грізно. Почала я варити вечерю, пораюсь коло печі, святий Николай все на мене дивить ся, неначе живий, повертає на мене очи, куди не ступлю, ще й неначе пальцем сварить ся. Гляну на другі образи: свята Варвара дивить ся на полицю, святий Юрій неначе дивить ся на піч, а святий Николай все за мною слідком водить очима. В мене чогось серце стревожило ся: се, мабуть, через те він так страшно дивить ся на мене, що не заплатила шість шагів за посвячене. Другого дня була неділя. Встаю в ранці, заходжуюсь коло печі. Чоловік розпитує мене про ярмарок, а я й не кажу йому, що купила образ. Вглядів він образ на стіні, тай каже: „А ти на що купила образ? Ще мало тобі їх висить на стіні. На що дурно потратила гроші?“ Як почав він клясти мене, а я й собі не мовчу. Він слово, а я двоє. Так мене розібрала злість, що я забула, що була свята неділя. Він розлютував ся та кинув ся мене бити, а я не втерпіла тай налаяла його: „Будь кажу, ти проклят від нині і до віку! Бодай тебе в кримінал завело, як ти отсе мене увів у гріх, що мушу лаятись із тобою до Служби Божої“. Тільки що я налаяла його, а тут дзвін до церкви: бов! Я так і охолола. Боже мій! Щож се я сказала! Якж прокляла його саме тоді, як до церкви задзвонили... Зварила я обід, пішла до церкви, хрещу ся та молю ся, а в мене з думки не сходить, що я свого чоловіка прокляла в неділю в ранці. Вернулась я до дому, сіла обідати, а мені і їда не йде. По обіді він пішов в стодолу спати, а я схилилась на стіл, та все журю ся, все жду якогось лиха.

Настав вечір. Він вдягаєть ся тай іде з хати. Я кинулась до него, заступила йому двері, прошу та плачу: Куди ти йдеш? Схамени ся хоч на сей день, вражий сину, бо буде тобі якась напасть!“ Він пхнув мене тай потяг ся. О півночи чую, стукає о вікно. Я засвітила світло, відчинила двері. Протираю очи в просоня, глянула, а мені здавало ся, що він держить в руках барана. „На що ти, вражий сину, вкрав сего барана?“ крикнула я на него; „до чого я його притулю? Тиж знаєш, що в нас овець і з заводу ніколи не було?“ А він каже: „Тю тю на тебе, дурна! Протри сонні баньки! Се такий баран, що можна й до рота притулити“. Я протерла очи, дивлюсь, а він держить щось на руках, завинуте в свиту, а обидва рукави телепають ся. Розгорнув він свиту тай виймає здорове барилце, набите залізними обручами. „Щож отсе ти, анахемська душе, припер до господи, кажу я: деж у світі божому я діну се барилце?“ А він відбив барилце, простелив серед хати свиту, сів сам, узяв горщок, та давай точити горівку. Припав він до горщка, як віл до води, дудлив, дудлив, а далі перевів дух тай каже: „Ож на, Домахо, притули отсего барана до рота! Їй Богу, як покоштуєш, то пізнаєш! Ти з роду не пила такої горівки. Се не така як у шинкарів, розведена водою“. — „А не діждеш ти, щоб я злодійську горівку пила! кажу я; пий уже сам, про мене!“ Сіла я на лаві, дивлюсь на него, тай думаю, деб ту проклятущу горівку сховати, щоб часом не трафилось яке лихо. Думала вилити воду з діжки тай вилити туди горівку, а барилце закопати на городі. Думала я, думала, а він сидить та все пє, не перестає; я не счулась, як упала на лаву, як і сон мене зміг...

Коли чую з просоня, щось у двері стукає. Я прокинулась, а на дворі тільки що почало на світ благословитись. Я схопилась, дивлюсь, він лежить серед долу на свиті, як мертвий, а коло него стоїть барилце. Я догадась, хто стукає в двері. Кинулась ховати барилце в грубу, воно не влазить; я засунула його в піч, заклала трісками, заставила челюсти кількома горщками, а сама трясу ся, неначе мене пропасниця трясе. Хотіла збудити Петра, торгала його на всі боки, смикала його за чуприну, а він лежить як колода. Я й не счула ся, як двері відчинились, як ускочив війт з людьми. Знайшли вони барилце в печі, взяли барилце, а його звязали тай повели в тюрму.

Повели його, а я сиджу та все думаю, сеж усе лихо вийшло через мій гріх. Сеж уже покарав святий Николай та свята Неділенька. Хотіла молитись, та бою ся глянути на образ. Настав вечір. Вийду з хати, мені все здаєть ся, що він заглядає в хату з темних сіний. Куди не піду, все неначе ходить він за мною, гонить ся слідком, та що я аж оглядаю ся. Лягла я спати, мені снить ся, що ніби наші єгомость увійшли у хату, начеб то з молитвою. Коли я продивлю ся, аж серед хати стоїть святий Николай в золотих ризах, у золотій шапці, з золотою книжкою в руках, та сварить на мене. Господи, якого страху я набралась! А раз я смерком ішла по воду до річки. Іду я з відрами межи вербами, а під вербами вже зовсім темно. Іду я, тай оглядаюсь на всі боки, а мені здаєть ся, отот щось ухопить мене з боку. Прийшла я на берег, стала на камені, та тільки що поставила відра, коли щось скине ся коло самого каменя, та таке здорове, як чоловік. Небо на заході було червоне, і я їй Богу, своїми очима бачила, як воно заблищало, неначе було в золотих шатах. Я й не стямилась, покинула й відра, та прогожом кинулась утікати стежкою. Та вже нагодилась одна сусіда, і я з нею вернулась у беріг за відрами.

Господи, якого страху я набралась! Було смерком уже бою ся й на город вийти. Терпіла я, терпіла, тай пішла в Тернівку сповідатись до тої церкви, де я вінчалась із своїм чоловіком, бо кажуть, що в тій церкві, де шлюб брала, Бог простить найбільший гріх. На духу я розкладала всі свої гріхи: як не заплатила шість шагів за посвячене святого Николая, як у неділю в ранці прокляла свого чоловіка, як через се його посадили в тюрму; признала ся, що раз у мене не стало соли, а я побігла до сусіда позичати, а сусіда була в поли: я відсунула своїм ключем засув, набрала соли в горшку на полиці; згадала, що в мене й пшонця мало на кашу, тай пшонця набрала та за тим клопотом і забула віддати. „Але кажу, єгомость, божу ся, й присягаю ся, що я невинна: я не крала, а тільки позичала, тай доси не віддала“. Згадала, як колись у сусіди Марти знайшла на городі курячі яйця, та забрала в пазуху. Але, кажу, єгомость, їй Богу я й сему невинна, бо думала, що то моя курка несла ся в чужім городі, бо все було літає через пліт у чужий город. Нехай мене святий хрест побє, коли я крала“. Висповідала ся я, а єгомость й кажуть: „За ті шість шагів, що ти не заплатила за образ, купи свічку тай постав перед святим Николаєм, а в кого ти брала сіль та пшоно, тому віддай, то вийде, ніби ти позичила, а не вкрала“.

Вернула ся я до дому, якось мені легше стало на души. Чи вийду в ночи на двір, за мною вже не гонить ся святий Николай. Але як гляну на той образ, то все мені якось сумно в хаті сидіти. Отсе, їмость, я принесла образ єгомостеви, нехай поставлять його в церкві, бо я через сей образ готова від своєї хати відцуратись. *(Конець).*

Ширіть „Свободу“!

Як обходити ся з дробом в зимі?

Кури для малого господаря то ходяча його готівка, а в теперішних тяжких часах навіть велика. Длятого кождий господар, а головно кожда господиня, повинні дуже дбати о се, щоби їм тої готівки і в зимі не забракло, а з весною ще більше і лінше розмножила ся. Отже передовсім треба побрати, щоби курки добре несли ся, а відтак вчасно з весни висідати молоденькі. Кури в зимі занедбані і слабо несуть ся і пізно квокають, бо мусять наперед в теплійшій пор і прийти до сили. Длятого кождий господар чи господиня, коли хотять мати добрий дорібок з курий, повинні передовсім на то памятати, щоби кури в зимі, особливо підчас великих морозів, тепло держати. Кождий господар ще тепер в послідній порі повинен о се постарати ся, щоби кури мали свій курник і щоби той курник був теплий, бо кури мусять в нім добрих дві третини зими пересиджувати. Коли би вже не можна инакше, то треба курник зладити в стайни, де стоїть корова, але в такім случаю лиш на зиму. На літо треба би конче кури із стайні забрати.

Найліпше було би зладити для курий окремий курник, великий після потреби, в затишнім місци і по можности до сонця. На зиму треба би його обложити в середині і зверха соломою або сухим листем так, щоби воздух заходив лиш дверми до середини. В дверах в горі або де в стіні треба ще зробити таку засувку, котру можна би в день отвирати і напускати нею свіжого воздуха а на ніч замикати. Землю в курнику треба би вистелити сухим листем або соломою і ту підстілку часто змінювати. Попід стіни треба поробити по кілька гнізд і вистелити соломою та вкрити всі зверха одною широкою дошкою а над нею поробити банти повбивавши в стіну колики. Курник треба отвирати, аж коли добре розвиднить ся і лишати через день отвертий.

Дальше треба на то памятати, щоби кури в зимі добре годувати. З рана треба давати теплої замішки, зробленої із всіляких відпадків в кухні і варених бараболь та трохи зерна або круп. Другий раз, в короткі зимові дні вже на ніч треба давати около 2. або 3. години зполудня якогось зерна. Корм треба розсипати в сухім місци, де би не надувало снігу і давати подостатком і в часта літної води до пиття. То не добре, коли кури сніг дзьобають, вони тоді слабше несуть ся.

В сухім, закритім від вітрів і снігу, але приступнім для курий місци треба на день посипати полови і розкинути жменю, дві зерна, щоби кури мали в чім порпати ся і так мали досить руху. Десь в однім кутику треба також насипати піску, якогось румовища, тинку із стін, вапна або також потовчених шкаралуп з варених яєць, щоби кури мали щось дзьобати і призбирувати собі потрібне вапно до витворювання шкаралуп на яйцях.

Коли так будемо обходити ся з курми, то вони не лиш будуть здорові, перезимують добре і будуть сильні, але і зачнуть скоро нести ся, хоч би на дворі були найбільші і тріскучі морози. Тоді знайде ся певно в курнику готівка.

НОВИНКИ.

Цісар Карло в головній воєнній кватирі. Д. 3. с. м. прибув цісар Карло, який обняв начальну команду армії, до осідку начальної команди армії, поки-що на хвилевий побут. Витали його заступник начального команданта армії архикн. Фридрих і шеф генерального штабу полевий маршалок Конрад фон Гецендорф, а також иньші достойники генерального штабу. Сими днями був вибрав ся цісар на короткий побут до Будапешту, звідки вернув вже до Відня.

Відкрите шкіл у занятій части Галичини. Російські газети доносять, що бурмістрам, війтам, а також настоятелям парохій занятих областий східної Галичини і Буковини розіслано отсей розпорядок воєнного ге-

мерала ґубернатора: „Оповістити населеню, що дозваляєть ся відкрити школи при збереженю таких умов: 1) виклади можуть відбувати ся у місцевих мовах, крім німецької і жидівської. 2) громади, які забажають відтворити школи, мають піднати се у формі громадських ухвал, в яких мають заявити: а) що громади бажають отворити школу — й показати, де саме, б) що громада прийме на себе розхід на удержане школи і в) показати, кілько дітий буде вчити ся. Сі ухвали війти мають предложити начальникам повітів і повідомити вже від себе: а) хто буде вчити, б) чи є відовідне поміщене для школи й яке саме і в) чи є підручники, обстанова, підмога і т. п.

Нове перевезенє митрополита Шептицького. Замкнений у Суздальський монастир львівський митрополит Шептицький з огляду на погіршенє здоровля буде перевезений в один із монастирів в полудневій Росії і надзір над ним буде змякшений.

Реченець скликаня парляменту. Віденські дневники доносять: В наслідок відроченя коронації на Угорщині, буде також імовірно скликане парляменту відложене. Сесія парляменту для відібраня цісарської присяги на конституцію збере ся найскорше в половині січня 1917 р.

Загальна амнестія в Австрії. Як доносить одна угорська часопись з певного жерела, буде в найблизших днях оголошена в урядовім дневнику далеко йдуча амнестія (дароване кари, наложеної карними судами). Відповідне рішенє монарха вже видано.

Краєвий Союз Кредитовий у Львові відбув в дни 8. с. м. загальні збори своїх членів, які затвердили предложені дирекцію біланси і рахунки за два воєнні роки: 1914 і 1915, причім ухвалено із виказаних зисків утворити виключно „резерву воєнних страт“. Рівнож ухвалено зміну статута в §. 5. відповідно до бажаня міністерства скарбу. До надзираючої ради вибрано: радн. дв. Григорія Кузьму і Ілька Венґера, дир. каси в Пустомитах на 6 літ, а о. Теодозія Лежогубського і радн. Льонгіна Рожанковского на 5 літ. До комісії контрольної увійшли поновно: ст. радник Юліян Січинський, о. сов. Д. Лопатинський і дир. М. Заячківський.

Підписуйте пяту воєнну позичку. Перебуваємо, що правда, тяжкі часи, але війна вже близька кінця. Наші побідоносні війска і наші вірні союзники бють ворогів на всі боки і недавно заняли столицю Румунії Букарешт. По Румунах прийде й конець на Москалів і вони будуть мусіли уступити з того кусника нашого краю, в якім ще газдують як у себе дома, хоч знають дуже добре, що наші забрали їм в десятеро більше землі як вони нам. Нині наші і наших союзників війска забрали тілько чужих країв, що вже се само дає нам запоруку побіди. Також господарські відносини нашої монархії розвивають ся добре. Свідчить про се богато вкладок по банках і кредитових заведенях. Але щоби ся страшна війна як найскорше закінчила ся, треба ще ужити всіх сил, щоби ворогів остаточно побити і зломити їх упір та змусити до заключеня мира. До того однак треба не лиш великої сили оружя але й гроша, щоби піддержати воєнну силу. Розуміеть ся само собою, що й пята воєнна позичка так само як і попередні дає корисні услівя і тому хто лиш може, нехай не зволікає, а спішить як найборше підписати згадану позичку.

Поворот торговельного підводного човна „Дайчлянд“ з Америки. Німецьке товариство плавби на океані повідомляє: Наш торговельний підводний човен „Дайчлянд“ (капітан Кеніґ) по швидкій подорожи прибув до Бреми перед устє Везери. Се вже другий раз се підводне човно вернуло з Америки.

Вправи в киданю бомб і стріляню. Ц. і к. команда міста Львова оголошує: В найблизших днях почнуть ся знов по моцарах, положених на північний захід від місця злетів, між селом Білогорща Львів-Яворів і згаданим місцем злетів, вправи в киданю бомб і стріляню з машинових крісів. На відповідних місцях будуть підчас вправ уставлені сторожі з червоними хоруговками, а на головних роздорожах будуть уміщені таблиці з осторогою. З огляду на небезпеку життя перестерігає ц. і к. команда міста, щоби не входити в означену область підчас найблизших тижнів між сходом і заходом сонця.

Повіт Сколє в тіснійшій воєнній области. Начальна команда армії вилучила політичний повіт Сколє з ширшого воєнного округа і прилучила до тіснійшого.

Нові банкноти. Видано нові 50-коронові банкноти з дати 2. січня 1914 р. і однокоронові з датою 1. грудня 1916. Нові 50 К і однокоронові банкноти вже в сих днях будуть в обізі.

Росія жалує Румунії Буковини.... Петербурське „Вечернеє Время“ пише в числі з 25. падолиста: „На Буковині живе 330.000 Росіян (за Москалів подано очевидно всіх буковинських Українців) а лиш 248.000 Волохів. Не можна від нас вимагати, щоби Росія відступала Румунам російських мешканців Буковини, визволених російською кровю. А так булоби, якби ми відступили Румунії Буковину по Прут. Якби те стало ся, то російське населенє того краю найшло би ся в ще гіршім положеню, як було в Австрії. Надто якби ми втратили Буковину, то й наша найголовнійша ціль не булаб осягнена. Якби Галичину і Буковину влучено з Росією, тоді раз на все унешкодливлено би гніздо австрійсько-українського сепаратизму, який заражував наш державний організм. Але якби Чернівці, а з Чернівцями й переважна частина Буковини, остали поза границями російської держави, тоді українські сепаратисти з подвійною завзятостю будуть розвивати далі свою діяльність“. — Так приятелі між собою торгують ся за скіру живого медведя. Рахунок, що вже два рази завів московських наїздників на Буковині, повинен би був навчити їх бути дещо осторожнійшими.

Управа занятих областий Румунії. Осередні держави уладили вже адміністрацію в добутих румунських областях. Шефом управи став німецький генерал Тільф фон Чепе Вайденбах який з початку війни був командантом VIII. ренського корпуса. Йому підчинені ріжні відділи, до яких поруч німецьких приділені також представники инших союзних держав. Вихісновуванє краю відбуваєть ся після уложеного з гори пляну, яким будуть заспокоєні потреби Румунії та потреби осередних держав, які безправно замкнула Анґлія.

В справі плаченя податків. Ц. к. краєва дирекція скарбу в Бялій рескриптом з дня 30. жовтня 1916 р. ч. 85 891|16 пригадує податникам, котрі є в можности сплатити свої податки, належитости і инші публичні данини, що супроти виїмкового теперішнього положеня держави повинні безпроволочно сповнити сей горожанський обовязок. Ті, котрі сповнять сей публичний обовязок, забезпечать також своє господарське становище на будучність, бо не допускаючи до зросту залеглости з довшого часу, поминуть екзекуційних кроків, які впрочім пізнійше мусіли би бути підняті, а могли би нарушити навіть їх основне майно. При тих сплатах осягнуть понад те сю користь, що о скільки будуть чинені без піднятя екзекуційних кроків, при податках, належитостях правних і стемплевих не буде побирати ся відсоток проволоки а екзекуційні належитости нарослі при попередних екзекуційних кроках буде значно обнижатись, а евентуально навіть взагалі опускатись. При тім звертаєть ся увагу, що при сплатах доконаних по піднятю загальної екзекуції не буде побиратись відсоток проволоки лише за час, в якім уряд податковий в наслідок воєнних подій не урядував в своїм первіснім осідку.

Російський цивільний бранець засуджений на смерть. Перед надзвичайним воєнним судом в Свидници на Шлеску відповідав російський цивільний бранець Густав Мілєр за намагане убійство. Мілєр дня 4 падолиста с. р. в вязници в Вальденбурзі, де відсиджував карр, напав на дозорця Ольбріхта і побив його так тяжко, що той на другий день помер. По довершеню сего діла Мілєр виломив ся з вязниці, але його на другий день спіймано. Воєнний суд засудив його на смерть.

Послідні вісти.

Уступлене всіх австрійських міністрів.

В середу 13. с. м. президент міністрів д-р Кербер вручив цісареви Карлови димісію (уступленє) всіх австрійських міністрів. Цісар димісію приняв і поручив д-рови Шпіцміллерови утворити новий кабінет.

Шукають:

АННА МИКУЛЯК, Новоставці, Бучач, тепер Gmünd Barackenlager 11. шукає мужа Теодора, що був до червня 1916, шпиталь 5 Милосерних Братів, Берно-Морава. 2—2 68

Кождий передплатник „Свободи“ повинен скористати в сеї КОРИСНОЇ НАГОДИ і зараз закупити сї

∴ ПРЕГАРНІ КНИЖКИ ∴

які продаємо ЗА БЕЗЦІН, бо за ПОЛОВИНУ ЦІНИ, і то в таким часї, коли все всюди у двоє подорожіло у нас о

ПОЛОВИНУ ДЕШЕВШЕ.

А саме:

Вл. Ст. Реймонт:

МУЖИКИ.

Переклад із польського М. ПАВЛИКА.

I. часть **Осїнь**, 269 ст., зам. 2·— К тільки 1·— К.
II. „ **Зима**, 295 „ „ 2·— „ „ 1·— „
III. „ **Весна**, 369 „ „ 2·40 „ „ 1·20 „
IV. „ **Лїто**, 304 „ „ 2·— „ „ 1·— „

Е. Г. Зеліґер:

СИНЯ ФЛЬОТА.

Світова повість в перекладі д-ра М. Лозинського.

Часть перша, 301 стор., зам. 3 К, лише 1·50 К.
Часть друга, 321 „ „ 3 „ „ 1·50 „

Леонід Андреєв:

Семеро повішених

в перекладі з російської мови д-ра В. Сімовича 91 сторін, замість 1 К, лише 50 с.

Замовленя висилає ся на таку адресу:

„ДІЛО“, Львів ринок ч. 10.

Замовлені книжки за попереднім надісланєм гроший висилаємо того самого дня так на провінцію як і на Feldpost-и.

Хто замовить і пришле гроші на усі книжки, тому почту самі оплатимо — а як поодиноко, то ця звичайну висилку просимо долучити 20 с., а на поручену 50 с.

БЕЗЖЕННИЙ ДЯК обзнакомлений з писаркою сейчас потрібний. Гр. кат. Уряд парох. в Маковій п. п. Риботичі. 2—2 71

Сіль до їди

заграничну, мілку, білу доставляємо. Висилки лише в вагонах в паперових міхах по 50 кг. в міру одержаня вагонів і свободи товарового руху. Ціна около К 3300·— за вагон 10.000 кг. льоко німецька границя. При замовленю належить надсилати цілу квоту К 3.300·— з гори з огляду на високе цло.

„Краєвий Союз господарсько-торговельних Спілок“ у Львові

ул. Зіморовича ч. 20.

2—2 70

Ширіть „Свободу“ і єднайте її нових передплатників!

ТОМАСИНУ І ИНШІ НАВОЗИ

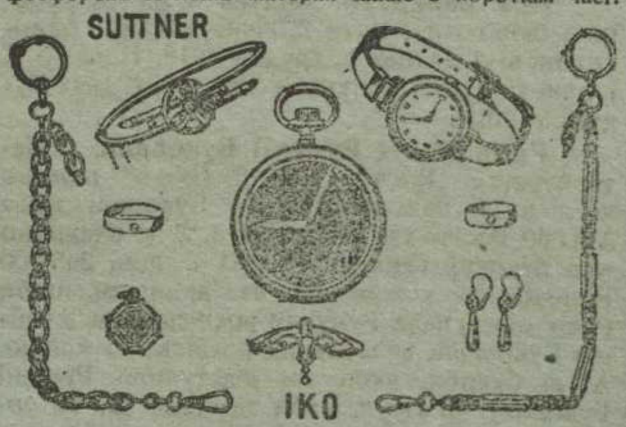
під весняні і осінні засіви належить замовляти вже тепер цілими вагонами за готівку з гори, тому, що ті навози приходять в ограничених скількостях що місяця і хто скорше замовить, той скорше одержить товар. Крім збірного замовленя зволять П. Т. Кружки Філії Т-ва „Сільський Господар“ надсилати заяви приступленя в члени Союза і К 15·— на вписове на першу рату уділу.

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

2—3 Львів, ул. Зіморовича ч. 20.

В темноті

ночи, в темних просторах, можна кождої хвилї бачити, котра година, не треба на перед світити світла, наколи лише маємо Радіюм-годинник! Але треба купити лише **Suttnera Радіюм-годинники**, що мають постійну силу світла, а ніяких з сих конкуренційних менше вартих світячих годинників, у яких безвартісна фосфорова світляна материя никне в короткім часї!

Ч. 600.	Дуже гарний, правдиво ніклевий Анкер-ремонтоар годинник на камінях з І. Радіюм світячим циферблятом і вказівками, дуже точно справлений	К. 8·40
„ 1280.	Радіюм світячий будильник	„ 9·80
„ 1279.	Модний Радіюм стоячий будильник	„ 18·—
„ 712.	„ІКО“ ніклевий, анкровий годинник з 15 рубінами	„ 14·—
„ 735.	Срібний цилїндер-ремонтуар 15 рубінів	„ 13·—
„ 422.	Ніклевий ланцушок К. 1·75, довгий ланцущок	„ 1·—
„ 1450.	З білого металю ланцушок постійно гарний	„ 2·80
„ 813.	Срібний дамский годинник з золотими берегами	„ 12·—
„ 817.	Срібний годинник дамский з подвійною ковертою	„ 13·—
„ 1548.	Срібний годинник Туля	„ 25·—
„ 1149.	Срібна брошка	„ 1·50
„ 1673.	Срібні ковтки	„ —·90
„ 1675.	Срібні ковтки	„ 1·30
„ 1627.	Ковтки, срібні накладані золотом	„ 3·40
„ 1113.	Ковтки, срібні накладані золотом	„ 5·50
„ 979.	Срібні дармовіси, масивні	„ 2·—
„ 410.	Ніклевий Анкер-Роскопф годинник	„ 4·10
„ 1203.	Добрий будильник-годинник	„ 3·50

Прегарний катальоґ даром і оплатно.

Висилає ся за послїплатою або попередним надісланєм грошій. Як не вподобає ся, можна замінити.

Кождий годинник є як найточнїйше пущений в рух, фахово напущений оливою і замикає ся щільно.

Власна фабрика годинників в Швайцарії.

H. Suttner лише в Laibach Nr. 713.

Світовий висилковий дім. — Не має філії.

Власна прецизійна марка „ІКО“ світової слави. 4

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ, вулиця Костюшка ч. 3.

Принимає і виплачує щадниці вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує на 4½% почнаючи вже від слідуючого дня по дни зложеня аж до послідного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці“ можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекция Щадниці на жадане безплатно доставляє, і в філіях банку австро-угор. на рахунок „Руської Щадниці“.

Уділяє позичок: а) іпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на ескопт векслів. Справи позичок полагоджує можливо скоро.

Всяких інформаций і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці“ ул. Костюшка, Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі недїль і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпеку. 8— 56

Феллера добродійно ділаючий, оживляючий флюід з есенції рослин з маркою

усуває болї

КРИЖИЙ І ПЛЕЧИЙ

Мирові ціни: 12 фляшок оплатно 6 корон, 24 фляшок оплатно 10 К 60 с. Аптикар **E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz Nr. 308. (Kroatien).** Феллера лагідно прочищуючі, скріплюючі жолудок рабарбарові піґулки з м. „Ельза-піґулки“ 6 пуделочок оплатно 4 кор. 40 сот. 12 пуделочок оплатно 8 кор. 40 сот. Над 100.000 похвальних листів і лїкарських поручень. Два давно випробовані, конечні домові средства. Нехай ніхто не уживає безвартісних наслідовань. Д 1—3

Калєндарець на 1917 р. РУСАЛКА

Купуйте і замовляйте!

Калєндарець „РУСАЛКА“

:: Цїна: штука 30 сот. (почт. 35 сот.) ::

10	штук з почт. оплатою	К 3.00
25	„ „ „	„ 7·20
50	„ „ „	„ 13·50
100	„ „ „	„ 25·00

Від 25—100 шт. поручено (рекомендовано)

Печатаєть ся відривний денний :: :: календар на 1917 р. :: ::

5—25 Замовленя приймає: 740

А. ОКПИШ, Львів, Кадецка ч. 4.

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20. (власний дім).

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 25261. — Жирове конто в Австро-Угорськім Банку,

приймає до обезпеченя від огню будинки, хати і господарські, движимости, мебли, одежу і білизну, збіжже в снопах і зерні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народа.

Кождий Українець повинен асекурувати ся тільки в товаристві взаїмних обезпечень

„Дністер“

Нема жадного иншого українського товариства асекураційного, тільки один

„Дністер“.

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпеченя сільських будинків.

„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер“ оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і ретельно, а на членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер“ дає підмоги українським захоронкам і бурсам, де виховують ся сільські діти.

Люди асекуровані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всіх наших банках і в товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1915 року 6,890.078 корон.

В „Дністрі“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“:

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, Руська 20.

Адреса для телеграм: „Дністер-Львів“. Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок 10. Видавець: „Діло“, стов. зар. з обм. пор. За редакцію відповідає: Др. Степан Баран.

Ц. к. австрийский військовий Фонд вдів і сиріт.

під Найвисшим Протекторатом Єго Цісарского і Королївского Апостольского Величества

(Відділ воєнних обезпечень)

КРАЄВЕ БЮРО ДЛЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

ЛЬВІВ, БУДИНОК ц. к. НАМІСНИЦТВА.

Ч. ....

Зголошенє

на V. вільну від податку $5\frac{1}{2}\%$ австрійску воєнну позичку.

До ______________________________

(ц. к. Почт. Каси Ощадн., Банк, Каса Ощадн. і т. д.)

Підписую під услівями оголошеними в урядових запросинах

$5\frac{1}{2}\%$ вільну від податку державну аморт. позичку

номінальна вартість К ....

$5\frac{1}{2}\%$ вільні від податку державні бони

номінальна вартість К ....

і прошу воєнну позичку К .... обтяжити (льомбардувати).

Вартість плачу: сейчас готівкою / в ратах після услівий поданих в зголошеню

а) в готівці

б) через піднятє з вкладкової книжочки ....

....

(подати назву Банку агл. каси і число книжочки)

в) з банкового конта: ....

(Непотрібне вичеркнути).

г) через льомбардованє позички

д) через льомбардованє цінних паперів після спису

е) через льомбардованє позички і инших цінних паперів після спису.

Бажаю опублікованя? ....

............, дня .... 1916.

Підпис: імя і назвиско: .... (виразно) Званє: ....

Точна адреса: ....

Примітка: Приймаючий зголошенє зволить виповнити рубрики в низше находячих ся відтинках і виповнений аркуш вислати під адресою поданою в наголовку.

Субскрибована сума	Імя і назвиско приймаючого зголошенє:
	Імя і назвиско:
	Званє:
	Точна адреса:
	Політичний повіт:

Печать уряду приймаючого зголошенє:

ПОСЬВІДКА

на вплату суми К ....

на 5. австр. воєнну позичку.

Дата: ....

Підпис. ....

(Печать)

(Відтяти і вручити стороні.)

КОНТРОЛЬНИЙ КУПОН.

Ном К ....

Готівкою К ....

Назвиско і адреса субскрибента: ....

Назвиско і адреса приймаючого зголошенє: ....